

25. Kevadise ilma ning loodusevaatlus – lk 68–69

Õpitulemused:

Õpilane oskab

- teha ilmavaatlusi ning neid skemaatiliselt tabelis tähistada.
- hinnata tuule tugevust.
- hinnata pilvisust silma järgi.
- määratleda sademete liike.
- märgata looduses toimuvaid muutusi.
- nimetada ilma tunnuseid ja sagedamini esinevaid ilmastikunähtusi.

Aruteluteemad:

Mis iseloomustab kevadist ilma?

Millised muutused toimuvad looduses meie kooli ja kodu ümbruses?

Millised muutused toimusid looduses sügisel? (TR lk 28–30), talvel (TR lk 50–51) ja kevadel.

Lisaülesanne:

Klassi võiks üles panna ilmavaatluste tabelid ja laste tehtud fotod ilmavaatluste ajal. Jälgida internetis projekti töid „Tere, Kevad“ (märts-mai). Vaadata ilmastikunähtuste kohta kokkuvõtvaid esitlusi, lahendada ristsõnu ja digiloto-linnulaulumängu (kevad).

Lisamaterjalid veebist:

Kiirematele õpilastele või koduseks tööks

[Tiia Salm, tööleht „Kevad“ \(tähesegadik\)](#)

[Tiia Salm, „Kas tunned neid kevadilli?“](#)

[Tiia Salm, anagramm „Rändlinnud“](#)

[Inga Mičule, Remo Savisaar jt, „Digiloto – linnulaulumäng“ \(kevad\)](#)

[Kersti Aste, tööleht „Õhu liikumine“](#)

Töös klassiga

[Heli Mitt, „Ilmastikunähtused“ \(PP esitlus\)](#)

[Lillede tärkamine ja õitsele puhkemine, 4.57. Näiteks: märtsikelluke \(algusest kuni 0.30\) , sinilill \(3.18–3.45\)](#)

[Kuldnoke laul \(jt helid\)](#)

[Eesti Ornitoloogiaühing, „Pesad ja munad“](#)

26. Taimed ja loomad põllul – lk 70–74

Õpitulemused:

Õpilane

- teab, mida taimed vajavad kasvamiseks ja arenemiseks.
- kirjeldab taime kasvu ja arengut sõltuvalt soojusest ja valgusest.

- kirjeldab põllul kasvavaid taimi ja seal elavaid loomi.
- koostab toiduahela, milles on kolm lüli.
- seostab õppimist igapäevaeluga ja väärtustab inimeste tööd.
- väärtustab uurimuslikku tegevust.

Aruteluteemad:

Mis on põld ja mida põllul kasvatatakse?

Mida tähendab mõiste „kultuurtaimed“?

Kes kahjustavad põlde?

Kes põllul mida sööb?

Mida vajavad seemned idanemiseks?

Mida vajavad taimed kasvamiseks ja arenemiseks?

Lisaülesanne:

Seemnete uurimuse läbi viimisel võiks mõne lisaseemne panna idanema, et teise katse tegemiseks oleks vajalik arv taimi olemas.

Lisamaterjal veebist:

Muuta lihtsamaks või valida välja sobivad slaidid

[Anneli Lind, „Põlluloomad“](#)

[Karl Pütsepp, „Põlluloomad“ \(PP\)](#)

[Interaktiivne mäng „Mida kurg sööb?“](#)

[Tiia Salm. Kontrolltöö „Loomad“](#)

27. Taimed põllul. Teravili – lk 75–76

Õpitulemused:

Õpilane

- teab Eestis kasvatatavaid teravilju ja nende tooteid.
- kirjeldab teravilja kasvu ja arengut.
- teab teravilja tähtsust.

Aruteluteemad:

Milliseid teravilju kasvatatakse Eestis?

Millal teravilja põllule külvatakse ja millal koristatakse?

Mida teraviljast tehakse?

Lisaülesanne:

Kaasa võiks võtta mõned teraviljatooted, mida tunni lõpus maitsta. Võimalusel tööõpetuse tunnis midagi ise valmistada, õppida laua katmist ja lauakombeid.

[Tunnikontroll](#)

Lisamaterjal veebist:

[Kruusmann, „Erinevad teraviljad“](#)

[Janar Kurss, „Külv“ \(0.50\)](#)

[Joosep Niit, „Viljavõtt Hiiumaal“ \(2.27\)](#)

[Merilin Kirbits, „Teraviljad tööleht“](#)

[Tiia Salm, tunnikontroll „Taimed“](#)

28. Taimed ja loomad soos – lk 77

Õpitulemused:

Õpilane

- teab õpitud taimi ja loomi.
- teab taimede, loomade ja sooga seotud ohtusid.
- kirjeldab taimede välisehitust ja seostab selle kasvukohaga.
- võrdleb erinevaid taime ja loomaliike ning leiab sarnasusi ja erinevusi.
- suhtub hoolivalt loodusesse.
- oskab kasutada digivahendeid.

Kuulamisülesanne

Aruteluteemad:

Mis on soo ja mis on raba?

Milliseid taimi ja loomi võib soos kohata?

Missugused ohud on soos?

Kuidas soos liikuda?

Mis on soo tähtsus inimesele?

Lisaülesanne:

Alustada tundi [Jussiga looduses, 3. osa „Raba“](#) vaatamisega

ja seejärel täita koos mõistekaart töövihikus. Siia juurde võib vaadata pilte [Ülle Klaaseni esitlusest „Sood ja rabad“](#). Kokkuvõtte tegemiseks tunni lõpul või järgmise tunni algul võib koos lahendada [Heldi Aia „Soo ja raba taimed“](#).

Lisamaterjal veebist:

Õppekäigul rabasse võib kasutada

[„Sisalik Sissi rabaretk“, juhend](#)

[„Sisalik Sissi rabaretk“, töölehed](#)

[Keskkonnaharidus, töölehed „Pihla piiriraja pajatused“ ja „Rabalummus“](#)

[Rein Maran, „Rabade vaikus“ \(videofilm, 15.28\)](#)

29.-30. Veekogud. Veetaimed – lk 78–83

Õpitulemused:

Õpilane teab,

- et on olemas erinevad elupaigad, et erinevatel organismidel on erinevad nõuded elukeskkonnale.
- õpitud veetaimi ja -loomi.
- maismaa- ja veetaimede põhierinevusi.
- kirjeldab veeloomade välisehitust.
- väärtustab veetaimede ja -loomade mitmekesisust ja tähtsust looduses.
- oskab teha lihtsamat vaatlust ja teostada kaalumist.
- väärtustab uurimuslikku tegevust.

Aruteluteemad:

Milliseid taimi ja loomi oled veekogudes ja nende kallastel näinud?

Milliseid kalu tead?

Milliseid veekogusid tead?

Milline peab olema veekogude loomade kehaehitus?

Millised erinevused on neil maismaaloomadega võrreldes?

Millised on ohud veekogude ääres ja veekogus?

Lisaülesanne:

1. ülesande juures ...

a) ... peale õpilaste jutustamist võiks teha skeemi/tabeli või kokkuvõtvalt rääkida.

Veetaimed liigitatakse välisehituse ja kasvukoha järgi: kaldataimed (varsakabi, pilliroog, hundinui, kollane võhumõök), ujulehtedega taimed (ujuv penikeel, vesiroos ja vesikupp) ja veesisesed taimed (vesikatk, vesikuusk ja särjesilm), mis kõik kinnituvad veekogu põhja. On veel vees ja veepinnal vabalt ujuvad taimed (lemled ja koppvetikad).

b) ... või hoopis tutvuda lk 92–93 piltidega ja kuulata lõiku 00.45–11.39: vesikupp, varsakabi, hundinui, kaisel, mudatigu. [ERRi saade „Laste lood. Loodusmuuseumis veetaimed ja -loomad 2“ \(14 min\)](#). Lisaks pildid: kaisel ja mudatigu.

2. ülesande juures võiks võrrelda maismaa ja veeloomade kehaehituse erinevusi. Võiks kuulata lõiku 00.55–4.50: kalade hingamine ja kopra omadused vees hakkama saamiseks [ERRi saatest „Laste lood. Loodusmuuseumis veetaimed ja -loomad 1“ \(kobras, saarmas ja säga, 14 min\)](#).

Võimalusel vaadelda kalu ja neid joonistada kunstiõpetuse tunnis. Enne seda võiks tunni alguses kuulata [ERRi saadet „Laste lood. Loodusmuuseumis veetaimed ja -loomad 3“>\(luik, hüljes, meresutt ja jõesilm, tuulehaug, kirjuhahk, aul, emakala, luts, koger, angerjas, pilliroog, haug, 14 min\)](#).

Lisamaterjal veebist:

Koduseks tööks võiks anda mõnega tutvuda

[TÕG, „Veetaimed“, 2. klass](#)

[Aigi Laine, „Veetaimed ja loomad“, 2. klassi loodusõpetus \(15 sl\)](#)

[Ruth Kampmann, Varje Tipp, „Elektroonilised töölehed II klassile. Integreeritud arvutitundide läbiviimiseks“ Kalad \(13. nädal\)](#)

[RVG Bioloogia. „Veekogude elustik“ \(51 fotot\).](#)

[Kruusmaa, „Vee-elu“, tööleht/kontrolltöö.](#)

[Kontrolltöö maismaa- ja veetaimede kohta, Tiina Ruus.](#)

31. Inimeste elupaigad – lk 84–87

Õpitulemused:

Õpilane

- teab, et inimesed elavad erinevates elukeskkondades.
- võrdleb inimeste elu maal ja linnas.
- toob näiteid, kuidas inimene oma tegevusega muudab loodust.
- teab, et oma tegevuses tuleb teistega arvestada.
- oskab leida Eesti kaardilt mõned asulad ja kaitsealad.

Aruteluteemad:

Millistes elupaikades inimesed elavad? Kus sina tahaksid elada?

Mida saaksime teha, et taimedele ja loomadele säiliks eluks sobilikud elupaigad?

Kes on koduloomad ja lemmikloomad? Miks on nad inimesele vajalikud?

Lisamaterjal veebist:

Tundi alustada tööraamatust ülesannetega 1. ja 2.

Seejärel võiks vaadata ["Jussiga looduses" 7. osa „Kaitsealad“](#)

Ül 4 lahendamisel abiks:

[Kärt Korbits "Koduloomad" \(7 slaidi\)](#)

["Koduloomad. Mida me koduloomadelt saame?" Ühenda pilt ja sõna](#)

Pärast rühmatööd (ül 5) võiks vaadata, kas õpilaste arvamused ühtivad järgneva esitlusega:

[Selena Jürgenson "Lemmikloomad" \(18 slaidi\)](#) Kes on lemmikloom? Mida nad vajavad?

Koduseks tööks:

[Ruth Kampmann, Varje Tipp "Kodu- ja metsloomad" \(14.nädal\) / "Loomalapsed" \(15.nädal\)](#)

[Kristiina Toome "Taluloomad" \(13 slaidi/pildid\)](#)

Koerasõpradele [Küllike Kütimets "Koer – inimese sõber"](#)

32. Inimene ja keskkond – lk 88–90

Õpitulemused:

Õpilane

- teab, et inimesed elavad erinevates elukeskkondades.
- teab, et oma tegevuses tuleb teistega arvestada.
- teab, et tuleb käituda loodust säästvalt.
- teab, et tuleb tarbida kokkuhoidlikult.
- toob näiteid, kuidas inimene oma tegevusega säästab loodust.

Aruteluteemad:

Mida me looduselt saame?

Kuidas inimene mõjutab oma tegevusega looduskeskkonda?

Milliseid maavarasid tead ja kuidas neid kasutatakse?

Kuidas saaksime tarbida kokkuhoidlikult?

Kuidas saaksime loodust vähem reostada ja teda säästa?

Uurimuse „Pakendite lagunemine“ lõpetamine võiks toimuda alles mai lõpul. Alguses lasta otsida kooliõues erinevaid lõhnu (nii häid kui ka halbu). Peale pakendite väljakaevamist nuusutada, kuidas lõhnab muld ja kuidas lõhnavad pakendid.

Lisaülesanne:

„Looduse lõhnad“, Brügge, B., Glantz, M., Sandell, K. Õuesõpe, Ilo 2008.

Mäng „Vajalik-ebavajalik“

Iga päev ümbritseb meid väga palju asju. Ühed on hädavajalikud, teised vähem vajalikud. Mängijad jagada väikestesse rühmadesse (3–5 liiget igas rühmas). Iga rühm saab ümbriku, kus on sees paberilipikud (soovitavalt u 50). Igal lipikul on kirjas üks „asi“ (nt nõudepesuhari, CD-mängija, ajaleht, magevesi jne). Ülesandeks on, et rühmad valivad välja 10 lipikut asjadega, mis on tõesti vajalikud, ja 10 lipikut ebavajalike asjadega. Rühmad teevad oma valikust ülevaate. On tähtis koos arutleda, miks on tehtud just niisugused valikud, ja oma grupi seisukohti kaitsta. Arutelu võib vabalt jätkuda teemal, kust need asjad pärit on ja mida me saaksime teha, et elada keskkonnasõbralikult.

Lõhnade otsimine

Mängijad lähevad paarikaupa lähiümbrusesse erinevaid lõhnu otsima. Saagiks võib olla nii hea kui ka halb lõhn. Kuidas lõhnab muld, noored lehed, mõni puu või põõsas jne? Paarid kogunevad ja esitavad oma leide ning külastavad koos eriti põnevaid paiku.

Võib lisada küsimusi juurde.

Mida saan teha, et õhk oleks puhtam?

Kuhu ja millal võin teha lõket?

Mida ei tohi lõkkes põletada ?

Kuidas säästan elektrit?

Kuidas säästan vett?

Missuguse kotiga peaksin poes käima?

Kuhu viskan igapäevase prügi?

Mida teen piknikul käies prügiga?

Kuhu viskan kasutatud patareid?

Mida teen väikeseks jäänud riietega?

Metsa on vaja kaitsta.

Ei vigasta ega murra puid ja põõsaid.

Ei kiusa putukaid jt loomi ning linde.

Ei loobi prahti maha.

Piknikut pidades võtan oma prahi kaasa.

Ei tee lõket selleks mitte ette nähtud kohta.
Ei põleta plastikust, kummist, riidest valmistatud asju.
Kasutan paberit säästvalt ega raiska seda asjatult.
Aitan oma korterisse sattunud kasuliku putuka välja ega tapa teda.
Ei meeldi saastehais.

Lisamaterjal veebis:

Tundi võib alustada multifilm [„Juss õpib säästvalt tarbima“ \(6.46\)](#)
[Multifilm „Juss sorteerib prügi“ \(4.08\)](#)

Koduseks tööks:

[„Juss kaitseb Läänemerd“ \(7.58\)](#)

Lahenda ülesanded:

[Merilin Kirbits, „Inimese ja looduse seosed“](#)

[„Jäätmete sorteerimine“](#)

33. Vaatlus koolis ja kodus – lk 91–94

Õpitulemused:

Õpilane

- mõistab organismide ja elukeskkonna seoseid ning märkab elurikkust ja kohastumusi.
- oskab rühmitada ja ära tunda kodukoha levinumaid taime- ja loomaliike.
- kirjeldab taimede ja loomade välisehitust, seostab selle elupaiga ja kasvukohaga ning toob näiteid nende tähtsusest looduses.
- suhtub hoolivalt elusolenditesse ja nende vajadustesse.
- väärtustab uurimuslikku tegevust.
- oskab teha lihtsamaid loodusvaatlusi.

Aruteluteemad:

Milliseid organisme oled märganud kooli ja kodu ümbruses? Mida sa nende kohta juba tead?

Kus on võimalik rohkem nende kohta teada saada?

Kuidas neid vaadelda ja uurida?

Tunni käik:

1. Tunni alguse arutelu, mille käigus jõutakse järelduseni, et kõige paremini saab loodust tundma õppida õues praktilise tegevuse kaudu. Õpilastele selgitada põhilisi käitumisreegleid loodusvaatluse tegemisel: suhtuda kõigesse elvasse hoolivalt.
2. Tutvutakse tööraamatu vaatluskaartidega. Üheks töö eesmärgiks on õppida vaatlama ja märkama oma lähiümbrust (kooliümbruses või oma koduasulas) ja teise vaatluse eesmärgiks on avastada looduse mitmekesisust koduõues või kooli läheduses (pisiloomad). Arutletakse, kuidas vaadelda (ka vajalikud vahendid) ja nähtut kirja panna. Õpilased valivad vaatluste variandid vastavalt oma kooli ja kodustele võimalustele.
3. Vaatlused kooli lähiümbruses. Vastavalt laste tasemele võib vaadelda individuaalselt, paaris,

rühmas või kogu klassiga koos.

4. Kodune töö: vaatlus kodus. Võib teha ka koos lapsevanemaga või sõbraga.

Lisamaterjal veebis:

[Aivo Tamm esitlus "Putukad"](#)

[Inga Mičule, Remo Savisaar jt "Digiloto-linnulaulumäng"](#)

[Nõmme Loodusmaja "Mängude kogumik"](#) (mängud: "Minu suhe loodusesse" / "Otsi loodusest" / "Elusloodus" / "Kõrvad, nina, käed, suu" / "Fotoaparaat" / "Tunne ära!" / "Mõisted üles, alla, paremale, vasakule" / "Hästi kuulatada" / "Mis kus asub?" / "Mida ma täna õppisin?"

34. Kokkuvõtete tegemise aeg – lk 95–96

Õpitulemused:

Õpilane

- oskab rühmas teha vaatlusest kokkuvõtet ja seda esitada.
- oskab anda hinnangut oma koostööoskusele.

Aruteluteemad:

Kuidas õnnestus vaatluse tegemine ja selle kirjapanek? Mis oli kerge/raske? Mis sind üllatas?

Kuidas me saaksime koduõuedes looduse osa suurendada ja mitmekesistada?

Kuidas oma vaatluse tulemusi teistega jagada ja teha ühist kokkuvõtet?

Mis on enesehindamine? Mis tuleb sul hästi välja, mis veel ei tule? Mida teha, et saaksid paremini hakkama?

35. Õppekäik – lk 97–98

Õpitulemused:

Õpilane

- oskab teha lihtsamaid loodusvaatlusi.
- kirjeldab taimede ja loomade välisehitust.
- seostab taimi ja loomi kasvukoha ja elupaigaga.
- väärtustab taimede ja loomade mitmekesisust ja tähtsust looduses.
- väärtustab uurimuslikku tegevust.

Aruteluteemad:

Kuidas käituda õppekäigul?

Kuidas teha märkmeid õppekäigul?

Lisamaterjal veebist:

Koduseks tööks võiks anda mõnega tutvuda

[Kristi Sui kordav mäng viie loomarühma kordamiseks \(imetajad, linnud, kalad, roomajad,](#)

kahepaiksed), interaktiivne mäng

Tuuli Koitjärv, „Puud ja põõsad“

Merle Mihkelson, „Kuldvillak 2. klassi loodusõpetuse tundideks“ (võistkonnad)

Annika Tammik, „Kuldvillak 2. klassi kordamiseks“